

בבית הדין הצבאי המיוחד

בפני :

אל"ם נועה זומר - הנשיאה
אל"ם ענת כרמלי - שופטת
אל"ם אלכסנדר מלייב - שופט

בעניין :

התובע הצבאי הראשי – המאשים
(ע"י ב"כ, סא"ל אופירה אלקבץ-רוטשטיין)

נגד

ק/XXX סא"ל א' ד' מ' – הנאשם
(ע"י ב"כ, עו"ד עודד סבוראי; עו"ד סיון האוזמן)

הכרעת-דין

לפי הודאתו בכתב האישום ובפרטים הנוספים, מורשע הנאשם בעבירה של התנהגות שאינה הולמת, לפי סעיף 130 לחוק השיפוט הצבאי, התשט"ו-1955.

ניתנה והודעה היום, ה' בחשון התשע"ט, 14 באוקטובר 2018, בפומבי ובמעמד הצדדים.

שופט

שופטת

נשיאה

גזר-דין

1. סא"ל א' ד' מ', הנאשם, הורשע, לפי הודאתו, בעבירה של התנהגות שאינה הולמת, שעניינה העברת כלי רכב בין יחידות, ללא העברת הרישום ברישומת הצה"לית וללא קבלת היתר כנדרש בפקודות הצבא; שימוש בכלי הרכב, תוך חריגה מסמכות או חריגה מפקודות הצבא; וכן הסתייעות בנהגים, שלא בסמכות ושלא למטרות הצבא.

2. כעולה מכתב האישום ומן הפרטים הנוספים, במהלך התקופה שבין חודש אוגוסט 2015 לחודש מרץ 2017, נטל הנאשם עימו שני כלי רכב שהוקצו מפיקוד המרכז לאחת היחידות שבהן שירת (מפא"ג איו"ש XXX), ליחידות החדשות שבהן הוצב, תחילה אוגדה XXX (שם שימש כקצין הספקה בדרגת סא"ל) ולאחר מכן בה"ד 1 (שם הוא משרת כרע"ן לוגיסטיקה בדרגת סא"ל). הנאשם עשה שימוש בכלי הרכב, מסוג "פיגיו פרטנר" ומסוג "שברולט סוואנה" ייעודי, ככלי רכב "צמודים", לפרקי זמן ממושכים, ללא העברת הרישום לגביהם ממפקדת פיקוד המרכז, וללא קבלת ההיתרים המתאימים לכך על-פי פקודות הצבא, האוסרות על העברת כלי רכב בין פיקודים ללא אישור אט"ל. הוא פיקד אישית על השימוש בכלי הרכב ועל הקצאת המשימות והנסיעות שיבוצעו בהם, לצרכיו השונים, בתפקיד או מחוץ לתפקיד, וזאת כראות עיניו, ללא התחשבות בצרכי היחידות הממונות או צרכי הצבא במובנם הרחב. כך, נסע, שלא במסגרת התפקיד, ברכב ה"סוואנה" הייעודי, בניגוד לפקודות האוסרות זאת, בין למקום השירות או ממנו, ובין למטרות פרטיות, כגון נסיעה לקניון ונסיעה בסופי שבוע לצרכים אישיים. עוד החנה את הרכב מחוץ לבסיס, בניגוד לפקודות הצבא הקובעות כי יש להחנות רכב ייעודי בתחומי מחנה צבאי, בלבד – ואף נהג להורות לנהגים שתחת פיקודו להעביר את רכב ה"סוואנה" מבה"ד 1 אל ביתו שבאילת למשך סוף השבוע, ולאסוף את הרכב הייעודי מביתו אל היחידה. במספר הזדמנויות, וביחס לשני כלי הרכב, הורה לנהגים להסיע את בני משפחתו למטרות פרטיות, ולצרכיהם האישיים.

את רכב ה"פרטנר" מסר לשימושם של שני נגדים שהיו תחת פיקודו, והתיר להם לנסוע בו שלא במסגרת התפקיד, בדרך קבע, בניגוד לפקודות הצבא המגבילות את הסמכות לעשות כן. גם ברכב הליסינג שהיה ברשותו, מסוג "מיצובישי אטראז", איפשר הנאשם שימוש שלא במסגרת התפקיד, בהזדמנויות רבות, לנגדים וקצינים ביחידתו, ללא קבלת אישור מפקד היחידה הנדרש לכך.

מוסכם, כי החקירה נפתחה לאחר שהוברר, בחקירתו של רמ"ד רכב בפקמ"ז, כי האחרון השאיר תחת ידו מאגר של מספר כלי רכב "בלתי משוייכים", עליהם חלש

כרצונו. בעת הפעולה לשיוכם של כלי הרכב "הצפים" לגורם כלשהו, התגלה דבר העברתם של כלי הרכב הנדונים, על-ידי הנאשם, ליחידות שבהן שירת.

ראיות לעונש

3. הנאשם, כבן 40, גוייס לצה"ל בחודש יולי 1997, ומילא שורת תפקידים בתחום השלישות והלוגיסטיקה. מפקדיו לאורך השירות, ובהם אלוף פקע"ר דהיום, האלוף ידעי, וקמש"ר דהיום, תא"ל הולצקן, מתארים אותו כקצין מקצועי ואמין, המתאפיין, בשגרה ובחירום, במשימתיות, הקרבה, אכפתיות ומסירות. לדעתם, המעשים המפורטים לעיל אינם נובעים מחוסר ערכיות, אלא מדאגה לרווחת היחידה וחייליה. מפקד מחנה המילואים של אוגדה XXX העיר בהקשר זה במכתבו, כי רכבי ה"סוואנה" וה"פרטנר" שימשו את האוגדה בהתנהלות השוטפת באימונים בבקעת הירדן ובצפון, בידיעת כלל בעלי התפקידים באוגדה, והללו אף השתמשו בהם למשימותיהם באותה תקופה.

עמיתיו לשירות של הנאשם בבה"ד 1 אף הם מתארים "שחקן נשמה", המחפש לסייע ולשפר בכל דרך (1/ס).

כחלק מהסדר הטיעון, הוסכם בין הצדדים כי הנאשם יפרוש מצה"ל בגיל המינימאלי לפרישה, גיל 42. סיכום ראיון הפרישה הוגש גם הוא (4/ת).

הסדר הטיעון וטיעוני הצדדים

4. הצדדים עתרו במשותף להשית על הנאשם עונש של ארבעים (40) ימי מאסר בפועל, לריצוי בדרך של עבודה צבאית, בצד מאסר מותנה וקנס בסך 5,000 ש"ח.

התביעה הדגישה כי מעשיו של הנאשם משקפים נורמות התנהגות החורגות מאלה המצופות מקצין בתפקידו, בהכשרתו ובמעמדו, ויש בהם כדי לפגוע באמון הציבור בצבא ובמפקדיו. לשימוש הפרטי והאסור בכלי הרכב התווסף אמנם גם שימוש במסגרת הצבאית, כדי לקדם את משימותיהן של היחידות בהן שירת, אך הדבר נעשה ללא התחשבות בצרכי המפקדות הממונות או בצרכי הצבא במובנם הרחב. כנטען, בענישה המוצעת יש כדי לאזן בין המסר החד משמעי הנדרש למשרתים בצבא לבין שירותו הטוב והמסור של הנאשם, לאורך שנים ארוכות.

ההגנה הטעימה, כי אף השימוש בכלי הרכב לצרכי משפחתו של הנאשם, כגון באמצעות הנהגים שתחת פיקודו, נעשה על רקע דחיקת המשפחה על-ידו למקום השני בסדר החשיבות, לאחר השירות הצבאי. גדיעת המסלול הצבאי, בגיל המינימאלי לפרישה, תוך הפסדים כספיים משמעותיים, אינה פשוטה לנאשם, כלל

ועיקר. צוין, כי הודאתו באשמה הביאה לחיסכון ניכר בזמן שיפוטי, לאור ויתור על טענות ראייתיות, כגון בדבר נורמות רווחות של התנהגות דומה.

5. **הנאשם**, בדברו האחרון, הזיל דמעה ומסר כי המעמד מביש עבורו. הוא מקבל את האחריות למעשיו, תוך שהדגיש כי הללו לא בוצעו בראיה עבריינית כלשהי.

דיון והכרעה

6. בית הדין הצבאי לערעורים שב והדגיש, כי "הדרישה לשמר 'רמת התנהגות ראויה' מצד המפקדים בצה"ל, היא בעלת שני פנים משלימים. ה'פנימי', שעניינו 'החוסן הערכי והנורמות הנדרשות ממפקדי צה"ל מתוקף 'שליחותם כמפקדים'; וה'חיצוני' שתכליתו טיפוח ושימור אמון הציבור בצה"ל ובמפקדיו. חובת האמון של המפקד היא, אפוא, ברבדים שונים: 'בראש ובראשונה, למפקדיו ולחייליו. בנוסף, חב הוא חובת אמון למשפחות החיילים שהופקדו בידיו... ולחברה בכללותה'" (ע/88,89/11).

התובע הצבאי הראשי נ' אל"ם מור חיים, בסעיף 12 לפסק הדין, והאסמכתאות שם ((2012).

לא מצאנו לפקפק ברצונו הטוב של הנאשם לסייע לתפקוד היחידות שבהן שירת, באמצעות כלי הרכב הנדונים. הדבר משתלב עם התרשמותם של מפקדיו, לאורך כל שירותו, ממסירותו יוצאת הדופן לשירות הצבאי, לעיתים אף על חשבון משפחתו. עם זאת, "מנהג הבעלים" בו נהג ביחס לכלי הרכב מנע את עשיית השימוש בהם ביחידה המקורית לה הוקצו, ובכל יחידה אחרת, ככל שגורמי הצבא המוסמכים היו רואים לנכון להעבירם אליה. במהרה, הפך השימוש הצבאי-יחידתי בכלי הרכב גם לשימוש בהם, שלא במסגרת התפקיד – של הנאשם ושל נגדים ביחידתו. החריגה מן האישורים הנדרשים בפקודות הצבא, בין בהעברת כלי הרכב בין פיקודים, בין בהתרת הנהיגה ברכבי ה"פרטנר" וה"אטראז" לנגדים וקצינים – הפכה להפרה בוטה של הפקודות והמגבלות גם ביחס לנהיגה ולחניה של רכב ה"סוואנה", הנעוצות בהגדרתו כרכב ייעודי. ואם בכך לא די, עירב הנאשם בכל אלה גם את הנהגים שתחת פיקודו, בעת שהורה להם להעביר את רכב ה"סוואנה" מבסיסו אל ביתו למשך סופי שבוע, ולהשיבו לאחר מכן אל היחידה, ואף להסיע בו וברכב ה"פרטנר", במספר הזדמנויות, את בני משפחתו למטרות פרטיות ולצרכיהם האישיים. הסתייעות כזו בפקודיו של הנאשם מעלה את החשש "כי הסיוע שניתן אינו בשל רצון טוב וחופשי, אלא מונע מיחסי המרות בין מבקש הסיוע למסייע... התנהגות שכזו, ככלל, פסולה, באשר יש בה סטייה מנורמות ההתנהגות המצופות ממפקד, והיא אף עומדת בסתירה לפקודות הצבא" (ע/4,6/16 **רס"ר גל נ' התובע הצבאי הראשי**,

בסעיף 43 לפסק הדין (2016). ראו גם ע/80/16 סמ"ר וולוך סילוי נ' התובע הצבאי הראשי, בסעיף 13 לפסק הדין (2017)).

7. בצד כל אלה, כידוע, "כבר נאמר לא פעם כי עקרון מרכזי בתורת הענישה הוא עקרון הענישה האינדיווידואלית, ואין לערוך השוואה טכנית בין מקרים, ללא עמידה פרטנית על הנסיבות הייחודיות - נסיבות אישיות, נסיבות הקשורות לביצוע העבירה ונסיבות אחרות - שעל יסודן נגזר הדין במקרה הקונקרטי" (ע"פ 6986/13 אוחיון נ' מדינת ישראל, בסעיף 57 לפסק הדין (טרם פורסם, 25.6.2015)). בעת גזירת הדין, יש ליתן את המשקל הראוי לאופי שירותו של הנאשם, לאורך כל השנים, תוך הקרבה אישית ומשפחתית (ע/74/09 תא"ל תמיר נ' התובע הצבאי הראשי, בסעיף 14 לפסק הדין (2009)) – ולקטיעתו הצפויה של המסלול הצבאי, ללא מיצוי הזכויות הכספיות:

"מקובל עלינו כי את כרטיס הביקור שלו, קונה אדם יום אחרי יום, שעה אחרי שעה, ועל כן ביום פקודה, יש לזקוף לזכותו את מעשיו החיוביים לצד השליליים" (ע"פ 4484/05 גונן נ' מדינת ישראל, בסעיף 9 לפסק הדין (טרם פורסם, 8.8.2006)).

אין להתעלם גם משיתוף הפעולה של הנאשם בחקירתו, בצד קבלת האחריות על מעשיו, מבלי לנהל הליך של שמיעת ראיות. בכך, זכאי הנאשם להקלה בדין, השמורה למי שניחם על מעשיו והפנים את חומרתם, בבחינת 'מודה ועוזב ירחס' (ע/40/11 רב"ט ימיני נ' התובע הצבאי הראשי, בעמ' 5 ואילך לפסק הדין, והאסמכתאות שם (2011)). במהלך דברו האחרון של הנאשם לפנינו יכולנו גם אנו להתרשם, באופן בלתי אמצעי, מן החרטה העמוקה אותה הוא חש, ומן האפקט המרתיע של ההליך הפלילי שננקט בעניינו.

8. במכלול הנתונים, לכן, מצאנו כי הסדר הטיעון, הכולל גם רכיב של מאסר בפועל, לריצוי בדרך של עבודה צבאית (ראו והשוו את מ/7/16 התובע הצבאי הראשי נ' אל"ם ברגר (2016)) – עונה על האיזון הראוי שבין ההקלה שניתנה לנאשם לבין התועלת הציבורית שהיתה כרוכה בעריכת ההסדר (ראו, באופן כללי לגבי היחס שבין הסדרי טיעון לתיקון 113 לחוק העונשין, התשל"ז-1977, את ע"פ 512/13 פלוני נ' מדינת ישראל (טרם פורסם, 4.12.2013), ואת ע"פ 6943/16 גלקין נ' מדינת ישראל (טרם פורסם, 28.1.2018)).

9. ראינו לכבד איפוא את ההסדר, ולהטיל על הנאשם את העונשים הבאים:

1. ארבעים (40) ימי מאסר לריצוי בפועל, בדרך של עבודה צבאית, לפי התנאים שקבעה רמ"ד שיקום במקמצ"ר בחוות דעתה. רמ"ד שיקום מתבקשת לקבוע את ריצוי העונש ביחידה אחרת מזו שנקבעה בחוות דעתה מיום 23.10.2018.

2. שלושה (3) חודשי מאסר על תנאי, למשך שנתיים, לבל יעבור כל עבירה שעניינה מרמה, הפרת אמונים, או התנהגות שאינה הולמת בנסיבות של חריגה מסמכות.

3. קנס בסך 5,000 ש"ח, לתשלום עד היום, 1.11.2018. הקנס ינוכה ממשכורתו הצבאית.

הנאשם יתייצב לריצוי עונשו במשרדה של רמ"ד שיקום במקמצ"ר ביום 16.12.2018, עד השעה 11:00.

זכות ערעור כחוק.

ניתן והודע היום, כ"ג בחשון התשע"ט, 1 בנובמבר 2018, בפומבי ובמעמד הצדדים.

_____	_____	_____
שופט	שופטת	נשיאה

		_____ חתימת המגיה:
למקור	נאמן	העתק
מכני	קורל	סרן
הדין	בית	קצינת
		_____ תאריך: